

Skalní umění a život kočovníků Střední Asie ve fotografiích Pavla Lisého

Stovky tisíc skalních kreseb byly za tisíciletí vytesány do kamenů podél dávných cest. Ve všech kontinentech, kromě Antarktidy, v pouštích, ve stepích či v polárních tundrách, nebo na hřebenech vysokých hor, tam všude v minulosti pobývali nebo putovali lidé, kteří ať už jednotlivými kresbami či celými kompozicemi kreseb vyjadřovali své pocity a potřeby. Mnohé z míst, kde bychom našli větší koncentraci skalních kreseb, má své Genius Loci, skrytou energii, která po tisíciletí přitahovala lidské generace.

Jedno z takových míst s neuvěřitelně silnou energií byste našli v centrálním Kyrgyzstánu, malé hornaté republice uprostřed Asie. Hornatá krajina je tvořena výběžky západního Tien-Shanu a severního Pamíru. Kyrgyzstán je země kočovných pastevců již od pradávna. Pro tyto pastevice bylo odjakživa doslova nutností překračovat horská sedla a vydávat se se svým stádem ovcí na stále nové a nové pastviny. A také uctívat bohy, kteří jsou zodpovědní za to, zda bude pršet, aby bylo dostatek zelených pastvin, zda bude teplo, aby v horách brzy roztál sníh a stezky byly průstupné a tráva se brzy zazelenala. A také aby se nezlobili, až pastevcí potáhnou se svými stády přes horské hřbety do nových údolí. Uctívat bohy je třeba na místech se silnou Genius Loci. A nebo prostě na příhodném místě, které za tisíciletí své Genius Loci takto získá.

Saimaly Tash leží ve výšce 3000 metrů nad hladinou moře a je po téměř deset měsíců v roce přikryto sněhem. Nevede sem žádná cesta a pokud přesto stojíte o to se sem podívat, musíte cestovat několik dní po svých nebo na hřbetu koně. Námaha však stojí za to. Obrazy, odrážející život dávných kočovníků, jsou tu vyryté v černých bazaltech pokrytých slupkou hnědé až ocelově modré patiny. Je tu více jak 10 000 hustě pokreslených kamenů tvořících kamennou lavinu jakoby odtékající dolů do údolí. Nejstarší kresby jsou z neolitu až začátku doby bronzové, neboli z třetího až začátku druhého tisíciletí před naším letopočtem. Další skupina kreseb je z doby železné, ale ty už nejsou tak dokonalé, vypadají spíš jak dětské kresbičky. Na těch starších jsou do detailu znázorněna zvířata a lidé, téměř vždy ve spojení s náboženskými motivy. Kultury slunce plodnosti, náboženských tanců či uctívání lovu. Hodně scén je erotických, jsou tu souložící dvojice a trojice. Je tu skryta doslova obrazárna pod širým nebem s nevyčerpatelnou fantazií motivů a tvarů.

Zlomek výjevů z této unikátní obrazárny a několika dalších lokalit v Kyrgyzstánu a Uzbekistánu bych Vám rád představil ve formě výstavy, kterou budete mít možnost shlédnout začátkem roku 2010 Moravském zemském muzeu v Brně - Pavilonu Anthropos. Součástí

výstavy jsou i výjevy z každodenního života dnešních pastevců. Ti, stejně tak jako jejich předci, dodnes procházejí krajinou a zanechávají v ní svoje stopy. Doufám, že zhlédnutím výstavy i vy budete mít možnost pocítit alespoň záchvěv energie a ponořit se do představ a výjevů z každodenního života dávných pastevců, kteří na Saimali Tashi žili a jejichž potomci tam žijí dodnes.

Nasnímané motivy skalních rytin jsou pro mne podkladem k dalšímu dotvoření a umocnění fotografického obrazu. Tento obraz měním podle toho, jak na mne motivy působí, na jaké struktuře a ploše skály byly vytvořeny a také jakým okolím a vegetací jsou rámovány. Neposlední roli hraje samozřejmě světelná atmosféra a mé pocity během fotografování.

Výstava bude doplněna přednáškovým cyklem na téma skalní umění a katalogem s fotografiemi a doplňujícím textem.

Pavel Lisý

autor fotografické výstavy

Listopad 2009

Fotografie a text je možné bezplatně užít pouze v přímé souvislosti s uveřejněním konání nebo recenze výstavy Pavla Lisého...

Výstava bude probíhat od 16. února do 16. května 2010 v Brně, v Moravském zemském muzeu - Pavilonu Anthropos v Pisárkách, následně bude vystavena v galeriích různých evropských států. Kalendář akcí bude k dispozici v druhé polovině měsíce prosince 2009.

Text o výstavě připravil

Pavel Lisý

Rozvojová 246/4, Praha, 165 00

www.LPhoto.cz

pavel.lisy@centrum.cz

lisy@gli.cas.cz

+420 607 104 695

Zprávu rozšiřuje

ing. Jiří Heller

HELLER.CZ s r.o.

Fotografické služby a marketink

www.wwg.cz

jiri@heller.cz

tel. 602 111 051